

DANSKE DANISH FILM DIRECTORS INSTRUKTØRER

DANSKE FILMINSTRUKTØRER

Linnésgade 25, 2. sal

1361 København K

Tlf: 3333 0888

mail@filmdir.dk

www.filmdir.dk

Illustrator: Benjamin Agersted

Design: Sandra Odgaard

Redaktør: Karen Bernheim

Denne folder beskriver det arbejde, som den initierende/konceptuerende instruktør og episode-instruktøren laver på animerede tv- og fiktionsserier. Arbejdsbeskrivelsen er forfattet af Danske Filminstruktørers 'Arbejdsgruppe for Animation'. Den har desuden været i detaljeret høring hos en gruppe filminstruktører for at sikre, at teksten beskriver det reelle arbejde instruktørerne laver, når de instruerer animerede tv- og fiktionsserier.

Baggrunden for folderen er et ønske om at synliggøre danske filminstruktørers arbejde, som led i at styrke vores arbejdsvilkår. Formålet med bedre arbejdsvilkår er at videreudvikle danske animerede tv- og fiktionsserier videre fra det høje niveau, vi har nu.

01. Animationsserie-instruktøren	6
<i>-Introduktion</i>	
02. Udviklingsfasen	8
03. Præproduktion	11
04. Produktion	15
05. Postproduktion	17
06. I forbindelse med broadcast	19

01 Animationsserieinstruktøren

 Instruktøren udvikler og iscenesætter animerende serier som primær kunstnerisk leder. Instruktøren har det overordnede kunstneriske ansvar og skaber, sammen med produceren, der har det overordnede økonomiske ansvar, den bedst mulige forudsætning for seriens finansiering.

Instruktøren tilrettelægger og instruerer alle processer af seriens tilblivelse fra idé til seriens møde med omverdenen. Det er instruktørens vision, der bærer samarbejdet med de andre kunstneriske ledere igennem hele processen. Instruktøren er ultimativt den, der tager ansvaret for den endelige serie og står til rådighed, når den bæres ud til publikum og anmeldere.

 Is der er final cut betyder det, at instruktøren skal samarbejde om væsentlige kunstneriske beslutninger med de øvrige ledende kræfter, i særlig grad produceren og manuskriptforfatteren. Men instruktøren har ret til at træffe endelige beslutninger, fordi det er instruktøren, der skal gennemføre dem og stå på mål for dem.

Final cut følger med ansvaret og arbejdet som instruktør uanset, om instruktøren er blevet inddraget i en allerede igangværende manuskriptproces, er blevet tilbudt at instruere et færdigt manuskript eller har initieret seriens idé og udvikling.

02 Udviklingsfasen

I denne fase skabes de grundpiller, som sammen med manuskriptet, skal udgøre identiteten på serien/projektet. Arbejdet gennemføres i samarbejde med producer og hovedforfatter.

Instruktøren involverer sig tidligt i manuskriptet og inddrager sine kompetencer og bidrager med dette i forhold til redigering af manuskripter og storyline. Instruktøren udvikler overordnede konceptuelle visioner om production-design, karakterdesign, farver, kamerametodik, baggrundsdesign, lyd, musik og seriens tone etc.

A-funktioner vælges, og en del af arbejdet udføres sammen med disse.

Hovedcast vælges. Nye manuskriptmæssige beslutninger kan skubbe til instruktørens vision, ligesom visse iscenesættende tanker kommer til at påvirke manuskriptet fremadrettet.

Forfatter, producer og instruktør skal være i synk om den fortællermæssige og visuelle ambition. Også produktions- og økonomiske overvejelser tages med her for at sikre, at visionen, rent praktisk, kan gennemføres.

Arbejdet fortsætter ofte hele vejen gennem klip, musik og lyd, indtil projektet har fundet sin endelige form.

Typisk munder et udviklingsforløb ud i en form for *'design-bibel'*, der skal formidle de beslutninger, der er taget på overordnet niveau i forhold til forskellige afdelinger. Det er den konceptuerende instruktørs manual til de efterfølgende episodeinstruktører. Og det er episodeinstruktørens opgave at være loyal overfor denne manual.

Den initierende instruktørs arbejds- og ansvarsområder

- Ansvarlig for udviklingen af seriens filmsproglige vision, så manuskriptets intention, fortællingens genre, budgetramme og iscenesættelse harmonerer med seriens vision.
- Læser manuskripter, stiller spørgsmål og giver feedback/noter i forhold til iscenesættelsen og den visuelle vision.
- Læser og forholder sig til manuskripter og iscenesættelse, så det står i forhold til produktionens budget og tidsramme.
- Overser udarbejdelsen af produktionsplan.
- Tilegner sig konkret og faktuel viden, der muliggør en fysisk forståelse af fortællingens tid, sted, situationer, teknisk viden om produktionsform, periode (research, udpeger og mødes med kilder, ser film, indsamler visuelt og auditivt materiale etc.)
- Gennemfører, hvis nødvendigt, instruktion af pilot/animationstest i alle produktionens faser.
- Udvælger konceptuerende kreativt hold: Lead animator, storyboardere, lead compositor, karakterdesigner, art director, klipper, produktionsleder, caster & cast, tonemester og komponist.
- Beskriver og leder alle kreative processer, der leder frem mod produktionsstart.
- Udfører research/tekniske prøver, der muliggør troværdighed i iscenesættelsen.
- Udvikler world-building.
- Udvikler koncept for locations og visuelt look.
- Udvikler koncept for karakterdesign.
- Udvikler koncept for animationsstil.
- Udvikler musikkoncept.

- Vælger programmer, der kan sikre udvikling af look og format.
- Afklarer behovet for inddragelse af særlige kompetencer til iscenesættelse af fx sfx, vfx, tekniske specialister, specielt udstyr.
- Forfatteren formulerer, i samarbejde med instruktøren, karakterbeskrivelser til brug for casting og arbejdet med skuespillere.
- Karakterdesigner og lead animator beskriver og visualiserer sammen med instruktøren animationsstil og teknikker og detaljer til brug ved produktion for blockere, animatorer og rentegnere og farvelæggere m.fl.
- Formidler hver enkelt karakters motiv og vilje og sætter disse i relation til fortællingens essens/kerne i alle scener og indstillinger.
- Beslutter metode i forhold til samarbejde med skuespillere.
- Beslutter metode til at samarbejde med animatorer.
- Tilrettelægger og gennemfører castingproces og træffer beslutninger om cast i samspil med producer og hovedforfatter.
- Instruerer seriens første afsnit (eller flere/alle) og er kunstnerisk ansvarlig for seriens koncept gennem postproduktionen frem til og med final mix og grade.
- Briefe efterfølgende episodeinstruktører, så seriens iscenesættelseskoncept fastholdes.
- Forbereder og deltager ved præsentationer af serien, som er nødvendige for finansiering.

Præ- produktion

Præproduktion er kendetegnet ved, at hele præproduktionsholdet nu møder ind og den faktiske produktion forberedes. Udviklingens konceptuerende beslutninger er taget og skal nu kommunikeres og implementeres, så alle afdelinger kan bidrage til, at en realistisk produktionsplan kan lægges. Denne fase afhænger i høj grad af, at de manuskripter, der skal storyboardes/optages, er færdige (låste scenenumre), og at størstedelen af castet er på plads, så instruktøren kan være til rådighed og fungere som kreativ arbejdsleder for alle afdelinger.

Lead animator, produktionsleder og instruktør skal sørge for, at alle kreative valg kommunikeres tydeligt til de nødvendige afdelinger, og at alle produktionsvalg kommunikeres til produktionsafdelingen, oftest via produktionslederen og/eller lineproduceren/producer/koordinator. Præproduktionsperioden vil ofte være mere tidskrævende på de konceptuerende episoder, hvor visionen skal realiseres for første gang og skabe præcedens for kommende episoder.

Konceptuerende og episodeinstruktør arbejds- og ansvarsområder

- Leder iscenesættelsen og instruktion af storyboard/animatic således, at den enkelte episode fastholder seriens koncept i overensstemmelse med manuskriptforfatterens vision og den konceptuerende instruktørs vision.
- Tilrettelægger og leder iscenesættelsen af manuskriptet i forholdet mellem rum, tid, lys, synsvinkel, bevægelse, dramatisk situation, karakterer, periode, genre etc.
- Læser manuskripter og formidler forslag til rettelser i manuskriptet, til/sammen med storyboarder(e).
- Tilrettelægger klippeprocessen og leder klipperne i det daglige arbejde med at lave animatic.
- Vurderer resultatet af animatic-scener i forhold seriens vision og det besluttede koncept.
- Foreslår eventuelle ændringer i fortællingen eller ekstrascener/indstillinger.
- Tilrettelægger og gennemfører eventuelle ændringer efter snak med producer og produktionsleder i forhold til økonomi, tidsplan.
- Gennemarbejder 0. gennemklip frem til 1. gennemklip, sammen med klipper/ne.
- Giver og formidler feedback og noter til gennemklip i samarbejde med forfatter, producer og broadcaster fra 1. gennemklip frem til final cut.
- Forbereder og introducerer visninger af gennemklip.
- Lukker klip i samarbejde med producer og hovedforfatter.
- Overser maskedialog-optagelser.
- Leder lydarbejdet til maskelyd i samarbejde med tonemesteren.
- Formidler karakterbeskrivelser og stilmæssige valg til caster.
- Tilrettelægger castingproces og beslutter metode i forhold til samarbejde med skuespillere.

- Gennemfører castingproces og træffer beslutninger om cast i samspil med producer og forfatter.
- Tilrettelægger nødvendig research i karakterers faglighed med cast.
- Tilrettelægger og gennemfører prøver med skuespillere og etablerer et personligt samarbejde med skuespillerne.
- Instruerer og leder optagelser af cast i lydstudie/på location.
- Laver kontinuerlige lyd-gennemgange med tonemesteren og udvælger final dialog, som skal låses i animatic.
- Instruerer stemmeskuespillere.
- Bestiller eller udfører research, der muliggør troværdighed i iscenesættelsen af episoden/episoderne.
- Balancerer forholdet mellem manuskriptets intention, det udviklede koncept og budgettet, i samarbejde med produceren.
- Formidler forfatter- og producerintentioner til A-funktioner.
- Aftaler procedure for manuskriptændringer og dialogrettelser under optagelser.
- Godkendelse og tilretning af optageplan sammen med produktionsleder.
- Forbereder filmens kameraarbejde og visuelle strategi med fotografen/compositoren, f.eks. ved udarbejdelse af skudplaner/sceneplanning.
- Gennemfører location research og udvælger locations til egne afsnit og formidler dem til baggrundsdesigner(e).
- Justerer kontinuerligt og i takt med ændringer og uforudsete udfordringer, i manuskript/budget/baggrunde/produktionsplan etc. på en sådan måde, at fortællingens oprindelige vision og narrative iscenesættelse bevares.

- Godkender scenelayout til alle scener.
- Godkender modelsheets, location designs, layouts, og dialogklip.
- Klip: Den første, og måske mest kritiske fase i traditionel animationsfilm-produktion er klip, hvor seriens vision, historie og besluttede koncept skal omsættes til færdigklippede scener og forløb. Et 0. gennemklip vil typisk være et brutto-klip, lavet af storyboardere og instruktør ud fra manuskriptet, hvor alt bliver lagt op som et storyboard til instruktøren. Herfra arbejder klipperen og instruktøren, og ofte også storyboardere, sammen mod et 1. gennemklip, som er det klip, der vises til producer, forfatter og andre relevante. Herfra begynder et større notemaskineri med de involverede og dette arbejde fortsætter indtil final animatic, det vil sige hele episoden låses fast i frames.
- Lukker klip i samarbejde med producer og hovedforfatter.

Produktion

04

I produktionen møder, den ofte abstrakte tilgang i udvikling og præproduktion, en konkret virkelighed; det er i produktionen, at den egentlige iscenesættelse finder sted. Det er nu instruktørens opgave at tage beslutninger, så scenens intention fremkaldes stærkest. De valg, der er truffet tidligere, udfordres af den konkrete virkelighed.

Instruktøren prioriterer i krydsfeltet mellem en produktionsplan, der ændres, dagsprogrammer, der kan skride og benspænd fra en kaotisk virkelighed, så scenens oprindelige intentioner fastholdes.

Desuden skal instruktøren sikre, at økonomisk pres, tidspres, holdbindinger, location-bindinger, ad hoc holdændringer, produktionsønsker, arbejdstidsregler, sygdom og vejrudsigter, i størst mulig grad, beskytter seriens fortælle-mæssige vision.

Det er instruktøren, der har ansvar for, og som den eneste kan sørge for, at den praktiske fortælleøkonomi og produktionsøkonomi balancerer. Instruktøren skal kunne træffe rigtige beslutninger, kontinuerligt og akut.

Konceptuerende og episodeinstruktørs arbejds- og ansvarsområder

- Forbereder og leder holdet på de daglige optagelser, måske på flere locations på samme tid.
- Kontinuerlig justering af skudplaner med leads på alle funktioner og produktionsleder.
- Briefer foleyarbejde.

- Handout: Instruktøren definerer scenens indhold og beskriver på forhånd sine tanker og visioner for, hvordan figurerne skal agere til animatorerne.
- Igangsætter musik, løbende komponistarbejde.
- Ser daglige prøver/daglige feedback på scener i forskellige stadier.
- Tager beslutninger om mindre ændringer i samarbejde med animatorer fx hvis en skuespiller/animator har svært ved en handling, der ikke passer til location, ændrede hook ups mm. Ved større ændringer følger instruktøren den i præ-produktionsaftalte procedurer for manuskriptændringer og dialogrettelser under optagelser.
- Vurderer kontinuerligt animation-, location-, og budgetændrings konsekvens for iscenesættelsen.
- Kommunikerer væsentlige ændringer og konsekvensen af disse til produktion, hold og skuespillere og beskriver ændringerne, så fortællingens kerne bevares intakt.
- Løbende tilretning af optageplan og dagsprogram i samarbejde med produktionslederen. Instruktøren er ansvarlig for, at alle afdelinger (teknisk instruktør, skuespillerne, animatorer, riggere, designere, art directors, farvelæggere, compositorer, baggrundstegnere, klippere, rentegnere, blockere, production-design + farvevalg, colorscrip, stemning, lyd, tempo, genre, periodegreb) tilsammen løfter den enkelte scene, så seriens koncept og tonalitet fremkaldes til højeste kvalitet.
- Tilrettelægger nedklip ved final klip i traditionel animation.
- Tilrettelægger klippeprocessen og leder klipperne i det daglige arbejde.

Post-produktion

05

I produktionen møder, den ofte abstrakte tilgang i udvikling og præproduktion, en konkret virkelighed; det er i produktionen, at den egentlige iscenesættelse finder sted. Det er nu instruktørens opgave at tage beslutninger, så scenens intention fremkaldes stærkest. De valg, der er truffet tidligere, udfordres af den konkrete virkelighed.

Instruktøren prioriterer i krydsfeltet mellem en produktionsplan, der ændres, dagsprogrammer, der kan skride og benspænd fra en kaotisk virkelighed, så scenens oprindelige intentioner fastholdes.

Desuden skal instruktøren sikre, at økonomisk pres, tidspres, holdbindinger, location-bindinger, ad hoc holdændringer, produktionsønsker, arbejdstidsregler, sygdom og vejruksigter, i størst mulig grad, beskytter seriens fortælle-mæssige vision.

Det er instruktøren, der har ansvar for, og som den eneste kan sørge for, at den praktiske fortælleøkonomi og produktionsøkonomi balancerer. Instruktøren skal kunne træffe rigtige beslutninger, kontinuerligt og akut.

Konceptuerende og episodeinstruktørs arbejds- og ansvarsområder

- Overser musikkomposition.
- Leder lyd-arbejdet i samarbejde med tonemesteren.

- Overser foley-arbejde.
- Laver kontinuerlige lyd-gennemgange med tonemesteren. På én eller to lyd-gennemgange deltager producer og/eller hovedforfattere og noter udveksles i plenum, inden final mix.
- Instruerer post-sync med skuespillere.
- Deltager i mix gennemgang, evt. sammen med producer og/eller hovedforfatter, og sidste lyd-noter udveksles inden Final Mix Luk.
- Overser brug af grafik/titelsekvens.
- Deltager i grade med colorgrader og fotograf/compositor. Giver noter til colorgrader til grade-gennemgang.
- Final grade-gennemgang evt. sammen med producer og/eller hovedforfatter. Sidste grade-noter udveksles mellem deltager, inden Final Grade Luk.
- I det tilfælde, at der er tale om en VFX, CGI-tung produktion leder instruktøren kommunikationen med VFX-supervisoren, og der aftales med post-produceren og produceren, i hvilket omfang der skal være godkendelser af det endelige resultat. Også her, som er god skik og brug, inviteres de involverede ind til den endelige visning, og sidste noter udveksles i plenum.
- I tilfælde af omklip, ændringer i grade eller mix, efter final cut, genåbnes dette af instruktøren, i samarbejde med forfatter og producer.
- Godkender oversættelse.

I forbindelse med broadcast

06

Den konceptuerende instruktør

- Deltager i udvikling af og lancering sammen med producer.
- Forelægges pressemateriale og kommer med ændringsforslag.
- Deltager i lancering, presse, festivaler og prisuddelinger.

DANSKE
DANISH **FILM** DIRECTORS
INSTRUKTØRER